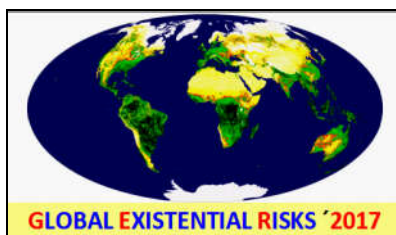

DÁ SA TVORIVOSŤ MANAŽOVAŤ ?

Luboš POLAKOVIČ

CAN WE MANAGE THE CREATIVITY ?

ABSTRAKT

Na riešenie súčasných problémov potrebujeme obrovskú tvorivosť. V článku sú popísané základné princípy riadenia tvorivosti. Zároveň sú popísané jednotlivé úrovne tvorivosti a možnosti ich manažovania.

KEÚČOVÉ SLOVÁ: *spokojnosť, energia, entropia, syntropia, produktivita, manažment*

ABSTRACT

We need a strong creativity to solve existing problems. The creativity basic principles are described. Different creativity levels are described and management possibilities are shown.

KEY WORDS: *satisfaction, energy, entropy, syntropy, productivity, management*

Úvod

V súčasnosti vidíme dva základné prístupy k zamestnancom vo firmách. Prvý využíva dominantne jeho pracovnú silu. Či už fyzickú alebo intelektuálnu. Pri fyzickej produkcii vníma zamestnanca ako drahšiu časť technológie. Pri minimálnych nákladoch (nízky plat) sa snažíme maximalizovať jeho časové využitie. Pri intelektuálnej produkcii (financie, služby...) zamestnancov platíme slušne ale maximalizujeme čas ich práce. Napr. nepreplácaním nadčasov. Manažérsky štýl systém využíva hlavne príkaz, zákaz a limity. Z hľadiska energie ide o termodynamický systém.

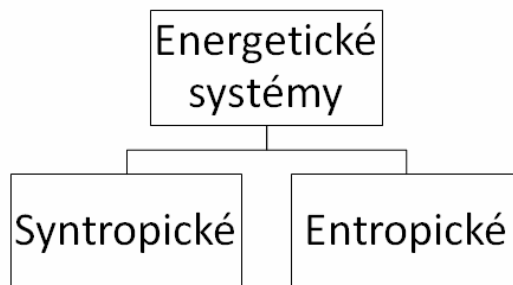
Druhý prístup využíva tvorivú energiu zamestnancov. Tento prístup je typický pre nové firmy-start-upy, tvorivé, inžinieringové a softvérové firmy. Zamestnancov slušne platia ale požadujú kreatívne výstupy. Manažérsky štýl je postavený na vytvorení prostredia a energetizovaní (nabudení) zamestnancov. Málokedy sa však berie do úvahy, že takýto systém je z hľadiska energie nelineárne termodynamický. Moderne sa používa názov syntropický. Pre syntropické systémy však platia iné základné zákony ako pre termodynamické. Správajú sa inak a musia sa manažovať inak. Manažment používa väčšinou intuitívne metódy a postupy. V praxi vidíme, že tento manažment je veľmi nákladný a málo efektívny.

TVORIVOSŤ, JEJ ÚROVNE A RIADENIE

Z hľadiska správania sa a riadenia existujú vo vesmíre dva odlišné systémy. Jeden neživý, technický dobre popísaný termodynamickými zákonmi. Riadenie týchto systémov ľudstvo zvláda relatívne dobre. Hlavný parameter vhodný na manažment je entropia.

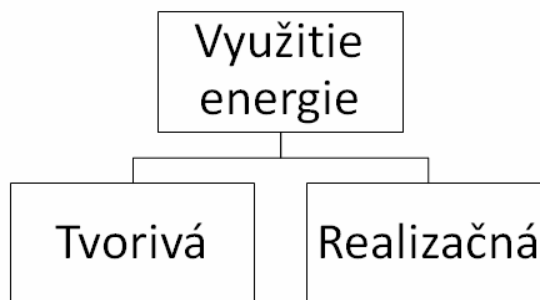
Druhý systém je systém živý, biologický alebo sociálny. Riadi sa nelineárnou termodynamikou. Jej zákony popísal Ilja Prigogine. Využitie týchto zákonov je fundamentálne ak

skutočne chceme riadiť sociálne systémy. Tvorivosť spadá do tejto kategórie. Hlavný parameter vhodný na manažovanie je syntropia.

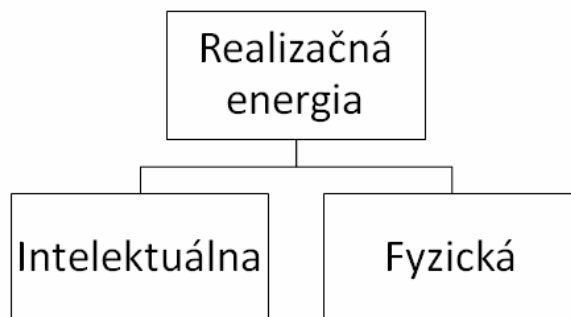
Obr..1 Energetické systémy

Kľúčové pre manažment systémov je riadenie využitia energie. Ľudskú energiu využívame na realizačnú alebo tvorivú činnosť.

Obrázok. 2 Využitie energie na tvorivú a realizačnú činnosť.

Realizačnú energiu je fyzická alebo intelektuálna. Fyzická sa využíva na uskutočnenie niečoho, čo vymyslel niekto iný. Pri intelektuálnej realizačnej energii pracujeme hlavou ale na veciach a v rámci zadaných zvonku.

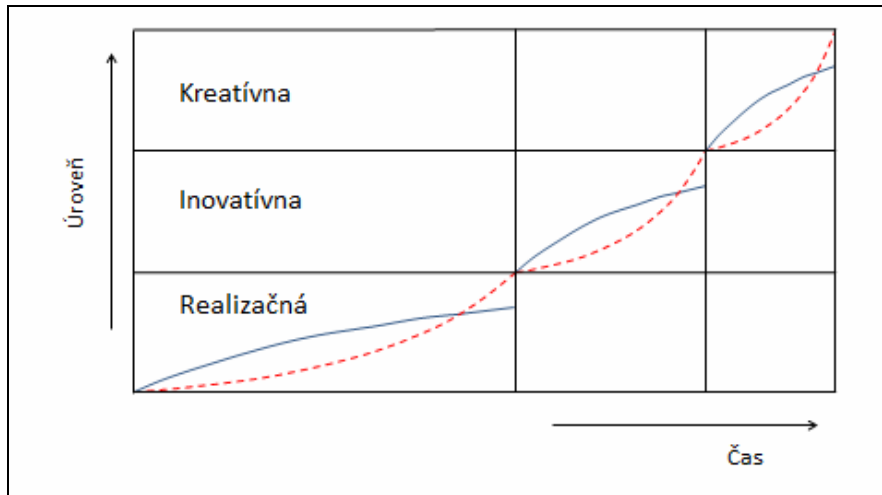

Obrázok.3 Typy realizačnej energie

Ďalej sa budeme zaoberať syntropickými systémami, pretože iba v týchto sa objavuje tvorivosť.

Existujú dve úrovne tvorivosti. Nižšiu nazveme inovatívna úroveň. Využíva už existujúce princípy a systémy ale dokáže zlepšiť ich parametre. Vyššiu úroveň nazveme kreatívna úroveň. Tvorí nové princípy a systémy. Každú úroveň treba riadiť odlišne. Kľúčový parameter, ktorý musíme mať pod kontrolou je energia. Znalosti sú druhotné. Pri inovatívnej úrovni je dôležitejšia energia a

aplikačné znalosti sú druhotné. Pri kreatívnej úrovni je energia absolútne dominantná a znalosti treba vytvoriť. Kreatívna úroveň má o jeden stupeň voľnosti viac.

Obrázok 4. Úroveň znalostí a energie podľa úrovne .
(Plná čiara – znalosti, čiarkovaná – energia)

Z obrázku 4 je evidentné, že jednotlivé úrovne sa líšia úrovňou znalostí. Hladina znalostí sa skokovo mení na rozhraní jednotlivých úrovní. Na riadenie rastu úrovne je kľúčové riadenie rastu energie (prerušovaná čiara) .

DISKUSIA

Riadenie tvorivosti je nevyhnutné na vyriešenie výziev, ktoré sú pred nami. Potrebujeme funkčné manažérske postupy postavené na zákonitostiach. Doteraz sa používa prístup „ja si myslím, že“, alebo „skúsme a uvidíme“. Pri riešení životne dôležitých problémov je to veľmi riskantný a málo efektívny prístup.

V článku je uvedený teoretický základ, ktorý umožňuje riadiť tvorivosť, odvodzovať efektívne techniky a postupy. Najcennejšie je , že bol overený v praxi a funguje.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

[1] KOPČAJ, A. 2007. *Spirálový management*. - Praha: Alfa Publishing, 2007.

ADRESA AUTORA

Ing EUBOŠ POLAKOVIČ, PhD.

LOTES Centrum, s.r.o., Inštitút Špirálového Manažmentu, Studenohorská 42, 841 03 Bratislava, Slovenská republika

e-mail: lubos.polakovic@lotescentrum.com

RECENZIA TEXTOV V ZBORNÍKU

Recenzované dvomi recenzentmi, členmi vedeckej rady konferencie. Za textovú a jazykovú úpravu príspevku zodpovedajú autori.

REVIEW TEXT IN THE CONFERENCE PROCEEDINGS

Contributions published in proceedings were reviewed by two members of scientific committee of the conference. For text editing and linguistic contribution corresponding authors.